

Introductie

Hierbij ontvangt u alweer de dertiende nieuwsbrief van het project 'Een Goed Begin'. Deze nieuwsbrief verschijnt 3 à 4 keer per jaar en is bestemd voor (aanstaande) moeders en vaders, verloskundigen en andere partijen die betrokken zijn bij het project 'Een Goed Begin'. In deze nieuwsbrief maakt u onder andere kennis met de nieuwe studenten die mee werken aan het project, leest u over een aantal scriptieresultaten en is er een kort interview met Professor Stephanie van Goozen. Wij wensen u veel leesplezier!

Even voorstellen...

Ook dit jaar zijn er nieuwe researchmaster-studenten betrokken bij het project in het kader van hun masterscriptie. Van links naar rechts zijn dit: Paula Verbon, Iris Kornet (boven) en Jenneke Bezemer, Joanne van Zweeden en Amy de Bruine (onder). Naast het schrijven van hun scriptie op dit project zullen zij tot de zomer ook een rol spelen bij de verschillende afspraken. Jenneke en Joanne zijn betrokken bij de derde afspraak van Een Goed Begin, die plaatsvindt in het babylab in Leiden. Amy komt op huisbezoek voor de vierde afspraak en Iris kun je tegenkomen tijdens de vijfde afspraak in het babylab in Leiden. Wij wensen deze meiden veel succes dit jaar!

Even nader kennismaken met één van onze student-assistenten:

Hallo allemaal, ik ben Iris Kornet en volgt momenteel de Research master 'Developmental Psychopathology in Education and Child studies'. Ik ben betrokken bij 'Een Goed Begin' in het kader van mijn onderzoeksproject en speel vooral een rol bij de 5e Afspraak, wanneer de kinderen 2,5 jaar oud zijn. Naast het onderzoeksproject loop ik stage in Amsterdam, waar ik kinderen met gedragsproblemen behandel.

Afscheid

Ook hebben we weer afscheid moeten nemen van een aantal masterstudenten die dit jaar op het project hebben meegedraaid, namelijk: Merel, Lynn, Rosa, Nina, Amy, Irene en Rinske. Wij willen hen hierbij allemaal bedanken voor hun inzet en hulp!

Interview met Stephanie van Goozen

Stephanie van Goozen is professor aan de universiteit van Cardiff in Groot-Brittannië en is sinds het begin betrokken bij het project Een Goed Begin. Daarnaast houdt zij zich onder andere bezig met onderzoek op het gebied van neurobiologie.

1. Wat is uw rol binnen het project 'Een Goed Begin' precies?

Ik ben een mede-aanvrager van het onderzoeksproject 'Een Goed Begin' en mede-begeleider (co-promotor) van de promovenda die promotie onderzoek doet op het onderzoek dat plaatsvindt.

2. Waarom is dit project van belang volgens u?

Hoewel we steeds meer te weten komen over de vroege ontwikkeling van emoties en cognities bij kinderen, onder andere mede door onderzoek dat ik doe in Cardiff (UK), weten we veel minder over de ontwikkeling van emoties en cognities bij kinderen die om verschillende redenen risico lopen in de normale ontwikkeling hiervan. Het project "Een Goed Begin" is heel bijzonder om drie redenen. (1) Omdat het al zo vroeg -in de zwangerschap- begint te kijken naar de factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind, (2) omdat het onderzoek de moeders en kinderen lange tijd volgt en ook frequent onderzoekt, en (3) omdat er een interventie plaats vindt die probeert moeders en kinderen te helpen om een goede ontwikkeling van emoties en cognities te bewerkstelligen.

3. Uw werk richt zich o.a. op neurobiologische aspecten van de ontwikkeling. Heeft u tips voor de moeders van het project over dit onderwerp?

Voor een voorspoedige ontwikkeling van het kind is de moeder met name in de eerste levensjaren heel belangrijk. Al in de zwangerschap kunnen moeders de ontwikkeling van de baby helpen door goed en gezond te leven, en zich emotioneel zo goed mogelijk te voelen. Na de geboorte geldt dat ook: een goede moeder is een moeder die aandacht heeft voor haar kind en probeert haar kind te begrijpen; bovendien is het belangrijk dat de moeder de initiatieven die het kindje ontplooit stimuleert en waardeert. We weten dat dit soort gedrag, of het nu van de moeder, de vader of een andere verzorger komt, een positief effect heeft op de neurobiologische ontwikkeling van het kind. Uiteindelijk heeft dit het gevolg dat deze kinderen een betere sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling doormaken dan kinderen die dit gedrag niet van hun ouders/verzorgers ontvangen.

Wist je dat?

- Coach Claudia is bevallen van een dochter genaamd Rozemarijn? (zie foto)
- Er al 215 gezinnen meedoen aan het project?
- Er al 205 baby's zijn geboren?
- We voorlopig nog steeds doorgaan met het werven van nieuwe gezinnen voor het project?
- Er al 23 kinderen en moeders aan alle vijf de afspraken hebben deelgenomen?
- Merel van Vliet en Dide van Adrichem na hun scriptie op het project zijn komen werken als onderzoeksmedewerkster?
- We mogelijk de gezinnen nog langer willen volgen tijdens de ontwikkeling van het kind?

Breinproductendag

Op 4 december is 'Een Goed Begin' aanwezig geweest op de Breinproductendag in Utrecht. De Breinproductendag is een congres over de opbrengsten van hersen- en cognitieonderzoek voor de wetenschap en de samenleving en waar dit toe kan leiden. Onderzoek naar hersenen en cognitie leidt bijvoorbeeld tot toepassingen in het onderwijs en de gezondheidszorg. Ook thema's als leren, veiligheid, stress en weerbaarheid komen aan bod. Jill, Hanneke en Malou hebben op de kennismarkt een poster gepresenteerd over het project 'Een Goed Begin'. Daarnaast hebben zij kennis opgedaan over de stand van zaken van andere onderzoeken op het gebied van hersenen en cognitie.

DVD

Na de vijfde afspraak krijgen alle gezinnen een DVD waarop de opnames staan van de verschillende afspraken die tijdens het onderzoek hebben plaatsgevonden. Vanaf januari 2015 worden de eerste DVD's gemaakt en verstuurd.

Scriptie resultaten

Elk academisch jaar lopen er diverse studenten mee op het project in het kader van hun masterscriptie. Zij doen dan als het ware een mini-onderzoek op een deel van de data die wij met het project verzamelen. Omdat velen van jullie nieuwsgierig zijn naar de eerste resultaten van het project en er vaak mooie scripties worden geschreven, brengen wij jullie graag op de hoogte van de bevindingen van onze studenten.

Merel van Vliet onderzocht of depressieve klachten bij aanstaande moeders van invloed is op hoe kinderen reageren op een stressvolle situatie als ze één jaar oud zijn. Een optimaal functionerend stresssysteem hangt namelijk samen met een goede en gezonde ontwikkeling van het kind en legt de basis voor een levenslange mentale en lichamelijke gezondheid. Uit haar onderzoek kwam naar voren dat het stresssysteem van kinderen van moeders met meer depressieve klachten anders functioneert dan dat van kinderen van moeders zonder depressieve klachten, maar dat dit alleen het geval lijkt als depressievere moeders daarnaast ook moeite hebben goed op de signalen van hun kindje in te spelen. Als belangrijkste conclusie van het onderzoek komt naar voren dat het belangrijk is om moeders met depressieve klachten hiervan zo vroeg mogelijk te leren hoe ze op een juiste en positieve manier kunnen inspelen op de signalen en behoeften van hun kind, zodat het stresssysteem van het kind zich optimaal kan ontwikkelen.

Merel Bijl onderzocht wat de invloed is van het taalbegrip en de taalproductie op de mate van negatief gedrag (zoals woede-uitbarstingen) bij peuters van 20 maanden oud. Ook werd gekeken of deze invloed van de taalontwikkeling anders is bij peuters die heftig op emotionele situaties reageren ten opzichte van peuters die minder heftig op emotionele situaties reageren. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat problemen met het taalbegrip bij peuters met heftige emotionele reacties sneller leiden tot een hoge mate van negatief gedrag dan bij peuters met minder heftige emotionele reacties. Als peuters dus én moeite hebben met het begrijpen van taal, én over het algemeen heftig reageren op emotionele situaties, lopen zij een groter risico om negatief gedrag te ontwikkelen. Door de intensiteit van hun boze gevoelens is het voor deze peuters een lastige taak om met deze gevoelens om te gaan. Maar als zij daarnaast ook moeite hebben met het begrijpen van taal, is er eigenlijk sprake van een dubbele moeilijkheid waardoor deze peuters vaker negatief gedrag laten zien.

Tessa Eversteyn onderzocht of de mate van ervaren sociale steun van invloed is op de gehechtheid aan het ongeboren kind en het zelfvertrouwen ten aanzien van de moederrol bij aanstaande moeders. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen de mate van ervaren sociale steun een positieve invloed heeft op de kwaliteit van de gehechtheid van de moeder met het ongeboren kind. Ervaren steun was echter niet gerelateerd aan het zelfvertrouwen ten aanzien van de moederrol.

Lynn Lammers heeft onderzocht of alcohol gebruik tijdens de zwangerschap van invloed is op het emotioneel functioneren van het kind. Uit dit onderzoek blijkt alcohol van invloed te zijn op het emotioneel functioneren van kinderen van 6 maanden. Kinderen van moeders die geen alcohol hebben gedronken tijdens de zwangerschap laten meer positieve emoties zien, zoals glimlachen en lachen, dan kinderen van moeders die wel alcohol hebben gedronken.

Dide van Adrichem onderzocht of het gedrag van jonge moeders van invloed is op de emotieregulatie van kinderen van 6 en 12 maanden. Problemen met het omgaan met emoties op jonge leeftijd kunnen namelijk samenhangen met latere gedragsproblemen. Uit het onderzoek kwam naar voren dat hoe goed een moeder de signalen van haar baby kan lezen en hier op kan reageren, van invloed is op hoe een kind tijdens een stressvolle taak reageert, zowel gedragsmatig als lichamelijk. Het is dus belangrijk al vroeg in de ontwikkeling van kinderen bewust te zijn van de invloeden van het gedrag van ouders op hun kinderen, en eventueel moeders hierbij te helpen om latere problemen te voorkomen.

Meedoen met 'Een Goed Begin'

Kent of bent u een aanstaande moeder van tussen de 17 en 25 jaar, in verwachting van uw eerste kindje en wilt u meedoen aan het onderzoek 'Een Goed Begin'? Aanmelden kan via het deelnameformulier op www.eengoedbegin-leiden.nl of via de contactgegevens onderaan de nieuwsbrief. Op de website vindt u ook meer informatie over het onderzoek en over wat deelname inhoudt. Wilt u meer informatie, dan kunt u ook bellen met één van de onderzoekers op het project: 071 -527 6015 of 071 – 527 3437.

Reageren?

Heeft u suggesties, wilt u reageren op de nieuwsbrief of heeft u een vraag over het project, stuur dan een berichtje naar eengoedbegin@fsw.leidenuniv.nl. U kunt hier tevens terecht voor vragen met betrekking tot de betrokken onderzoekers en coaches. De informatie uit deze nieuwsbrief mag eventueel worden toegevoegd als rubriek aan reeds bestaande nieuwsbrieven binnen de participerende organisaties.

Colofon

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door 'Een goed begin', een onderzoeksproject van de afdeling Orthopedagogiek van de Universiteit Leiden.

Redactie: H.J.A. Smaling, J. Suurland en M.M.P.G. Noten

Contact 'Een Goed Begin': eengoedbegin@fsw.leidenuniv.nl, 071-527 3847 of 071-527 4088